

Ноябрьның үлүүнө



Тоску беш чылдык шиптирлери үшкү чымыны планниг ооналдарын хуусаа бетинде күөсөдир дээр шалычы ажил-иштерин аразында калбарган. Кызылдың столовалар болган ресторанныр тизини ажил-иштерин бо чылдык үшкү кварталдык бараан саарылгазын планни 111,1 хуу күөсөткөн, хоорайны салгыч организацияларын аразында калбарган социалисттик чарышты тилекчил болуп, СЭКП Кызыл хооромунун, хоорайны күөсөчү комитетини шал-чири Кызыл тутун чаала алган.

Столовалар болган ресторанныр тизини ажил-иштерин сөөгү үеде инитиниң чемеңгиле черлерини аш-чөм кыл-тарын шиптирлери экижирер, оң ассортиментиле, көлдө-дир болган чоңу культуруг хандар дээр социалисттик чарышты дэшинг организациястап, оңу бригадалар, кафе-лер, тусту кижилер аразында калбарган.

Үшкү кварталдык түнелдегистр шиптирлери бирги чер-ни № 2 бот-орудга-чарыгалыг «Огонь» кафе болган оң салбырлары чаала алган. Ол коллектив үшкү кварталдык бараан саарылгазын планни 121,6 хуу, а бодунуң продукциязын бугурун үндүрерин 107,4 хуу күөсөткөн. Ындык күш-ажылы чедикширлер олар ажалга сагыла-чуруну күш-тедир, ажал шаты үер улуустун аразында агит-массалыг ажилды чорутуп, ажилчыларын мергежилни үргүлү бедил тургаш челип алган.

«Огонь» кафеиниң салбырларын «Чодура» кафе-ниң ажил-иштерин бугуруле планни доктаамал ажал күөсөткөн, эки шиптирлери аш-чөм бетелет келген. Ында үени мурун шалыштыларын сөмө хей, Оларын бирээниге көлдө-дир Елена Журавина (үстүлө муралыг торттар кылды-рып) болуп. Ол ажалды болган эки шиптирлери торттар кылды-рып талашы-биле бедик мергежиллиг мастер «Огонь» кафе-иниң ээлчег повары Людмила Рыбина (ортузуна чурукта) оонашкан ажилыга кызымаккайын көргүзүп, ай, квартал планни доктаамал ажал күөсөдир, коллективте социалисттик чарышты мурунку олдурууда кирген.

«Чодура» кафеиниң улут повары Анна Смирнова (адаан-ла чурукта) инитиниң чемеңгиле черлерини хей чылдарда үр-түшүлүг ажилдаан. «Совет салгының тергини» деп хөрек демзден анаа бо чылы тываскан. Ол үшкү квар-талдык планни ооналдын 140 хуу күөсөткөн.

«Огонь» кафеиниң ажил-иштерин Октябрьиң социалист-тик Улут революциязын 56 чыл оюнуң байыралын күш-ажылы чедикширлер-биле уткуур дээр 11 айларын күш-тедир планни 10 айда күөсөдир деп бедиктен социалисттик күөсөткөн алган. Бо хүнерде ол коллективте ажил-иш-терин ноябрь айны ийги чартынын үдүгүн кириштер ажилдап турар.

партдокументилер солдушкуну өрткөн соонда оң түнеленин партия хуралыга чугаалашкан. Ында партия организациязы бугуруле-даа, партияны иштиги амы-дыралыгы-даа айтырларынга бир дө-мей кичээлге салып турар. Ол эки түн-недери берип турар. АТБ орулгалыг ажилдап, бугуруле ооналдарын ай са-нында ажал күөсөдир турар.

Оон-биле кады өтөт-сонгудалыг ху-ралдарга болган СЭКП хооромунга ком-мунистер-биле беседалар кылды турда чамдык партия организацияларын ажал-ында четпестер болган частырылгыч чүдүлөр бар болганы илерезин. Улут-Хем ыяш улутпур ажал-агынын Чербиде ыяш белеткэр пунктунда партбөлүк конгус ажилдаан. Оон организациязын аш Мачеев партияны даалганы күөсөди-ринге эң харысала чок чорун көргүс-көн. Бир эвес мында партия организациязы Мачеевтиң партбилдин солдуур бе, азы чок бе дээриниң дугайында айтыр-гын тургузар болза, чазыг болбас ийги.

Каа-Хемниң хөмүр-даш разрезинде, № 12 АТБ-де парторганизацияларда ад-министрацияны ажал-чорудугазын кон-трольдаар эргезин ботандырар талашы-биле комиссиялар ажилдап турар, аэро-портта профвизелдин ишти хуралы бол-байн, партбөлүктө хуралдар конгуч хааа эртип турар. Чамдык парторганизациялар-да партияны даалга чок коммунистер ба-за бар болган олар коллективтин хей-ниги амыдыралыга кошмак киржи тур-рар.

Партия организацияларынды ындык чет-пестер ой-шаанда илереттинген турар бол-ган оларны чайлаарын хемчегле-рин доп-дораан алыр ужурудуг.

Амгы үеде алаан хей партия органи-зациялар өтөт-сонгудалыг хуралдарга болган шугумчулдерин, инитилештирип түнүшөт, оларны амыдыралга ботандыр-ар хемчеглерин айтып турарын демдө-дөзө чогуур. СЭКП хоорому чоокта чаа өтөт-сонгудалыг хуралдарын эртип турары-нын дугайын бирота аналитеп чугаала-шкан болган оң түнеленин партия организацияларын секретарыларын хуралыга база чугаалажып көргөн.

Партдокументилерин солдушкуну бол-гаш чер-черде эртип турар өтөт-сонгу-далыг хуралдар Кызылдың коммунисти-рин илдепкени улам бедир. СЭКП-нин XXIV съездинин шиптирлерин күөсөди-ринче ажалгы чоннарын коллективтерин мобилизастап тургаш, чаа-чаа чедикши-нерин чедип ап шыдаар дээринге бугу-реп болуп.

В. ДОБРОМЫСЛОВ,
СЭКП Кызыл хооромунун бирги секретары.

чугаалап, ак сеткилди ажилдарын болгаш партияны даалгаарны төлөтпү күөсөдир күөсөдир илеретпеге, бистиң пар-тияның үндөилектиги болгаш баштын-чызы Владимир Ильич Ленинниң чүрү-пү партбилетке силбиң кааны дээр, СЭКП ТБ-га өөрүп четтиргенин илеретпеге тур-рар.

Туубу заводунун ажилчыны П. А. Вершинский партия билдин ап тура мы-на дээр: «Мен Ала-чүрттүн Улут дайы-нынның берге үеинде партияга кирген мен. В. И. Ленинниң чүрүпү силбээн партбилетти алыр мээң амыдыралыма кажан-даа уткүдүрбас артар. Партияны хураалыгыне чораш, оон бедик иделгил бодунуң күш-ажылы-биле шындыкты-рар мен».

№ 2 АТБ-де шалычы чозаачыларын бирээни П. И. Оспенко мына дээр: «Пар-тияны чаа биледи улут өөрүшкү, сеткил хайнышкыны-биле ап тур мен. Бистиң партияны дээр, совет улус дээр чор-гаарларын мен. Коммунисттик бедик хар-ысалагы хойну кытып, эки ажилдаар-ын, четпестер-биле шиптирлери демисе-жирин хураалдыр турар. Уставтын бугу негеделерин хажык чокка күөсөдир мен».

Үстүнде коммунистерниң сөзү-биле ажал-иш дугуру турар. Олар өрес-шү-дүргү ажилдап, хей-ниги ажилында илдепкени киржи турарлар.

Партия организациязы бугуру бугу ком-мунистер Уставтын негеделерин шуду-руг болгаш чүткүдүг күөсөткөн, олар бу-дурлууге үлгерип ажаллаан, партия-ны даалгаларын ак сеткилди күөсөткөн, марксисч-ленинчи теория-биле доктаамал чепселенген, совет хойуларын болгаш коммунисттик моральды дүрүмдерин са-гырынга үлгер-чизген көргүсөдир тура-рын чедип алыр хураалдыг.

Боттарын ажал-чорудугазынын эң чугула айтырларын доктаамал кичээлге салып турар партия организа-цияны бисте эвезен энес. Чизээ, эң ком-мунистер партия организациязы «Парт-документилерин солдурунга партия органи-зацияны билиниң дугайында», «Тоску беш чылдык шиптирлери үшкү чымы-на планни ооналдарын болгаш соци-алисттик хураалдыр күөсөдирине ком-мунистерин ролон бедиртерин дугайы-да» айтырларын бо чымын партия ху-ралдарыга чугаалашкан. Хуралдар конгуч илдепкени байлаа өрткөн бол-гаш коммунистер четпестерин илереткен болган оң чайлаарын орутарын айткан.

Сал министрствозунда, республика ан-негеделинде партия организациялар парт-документилерин солдурунга белеткенми-шкан, СЭКП Уставын кол чүдүлери болгаш негеделерин катаптап өрөтөп.

№ 2 АТБ-де партия организациязы

ниң күжүн күрүнө планны болгаш соци-алисттик хураалдыр күөсөдирине мобили-застаар талашы-биле улут ажалды чо-рудуп турар.

Оон түнеленин хоорайны бугуруле-ри тос айларда продукция сайгарынын планни 102 хуу күөсөткөн, азы пландан ажал 768 мун рубльдиң продукциязын сайгарган. Ол болза өрткөн чылдын бо үе-ин-биле денээр, 1,595 мун рубль хей болуп турары ол. Продукция бугуруле-риниң хемчээли болган хевирлер аайы-биле план база күөсөткөн. 2,3 миллион киловатт-шак электроэнергияны, 325 мун кезек туубуну, 1000 центнер мал сар-жаан, 356 тонна далганы болгаш өскө-даа чүдүлери пландан ажал бугуру-ген.

Күш-ажылы бугуручулунун планни 102,7 хуу күөсөткөн. Эрткен чылдын хамаарышкан үеинге денээр, ол бо чымын 4,5 хуу өскөн.

Улутпур бугурулдеринин коллектив-теринде социалисттик чарыштын муракчы-лары хей болуп турар. Оларын аразында автосепелге заводунда К. Кукари, типо-графиянын өрүкчү А. Диненмаа, да-раныга фабриказын даарышчызы А. Содунам, хлеб заводунун хлеб быжы-рышчызы А. Сат болган оон-даа өскө хой муракчылар бар.

Муракчы улутпур бугурулдерин: алгы завод болган Улут-Хемниң ыяш улутпур ажал-агыны Улут Октябрьин 56 чыл оюнга чедикширлери ужуражы дээр чарыштын эгелечилери болган. Олар бот-тарын мурунда алган хураалдырине өдө көргөн, продукция сайгарынын чыл планни 3-4 хонук артка турда күөсөдир эвес, оңу 11 айлар иштинде күөсөдирин күөсөдир. Оларын эгелечин саналың хоорайны бугурулдерин изин-биле дет-кээ.

Коммунистерин илдепкени бедирине-ге, партия организацияларын дайынчы арга-шынэзин күштелдирерине, коллек-тивтерде ажалгы чоннарын илдепкени бедиринге бир чугула улут ужу-дузай чүдү болза, партдокументилерин сол-душкуну болуп турар. Организация-полит-тиктин бо чугула хемчег партияны күш-терин көртүдөз болушаан, ол-да үеде партия эге организациялар боттарын ажалынын чедер-даа, чепсө-даа талашы-нын ылазылап сайгарын көөргө болган четпестерин эдеринге улут илтиг бооп турар.

Партия документилен солуп эгелээ-ден бээр хоорайны коммунистериниң үм-түн бир кезинге партиянын чаа доку-ментилен тываскан. 1973 чылдын чаа хевирин партияны билдин олар улут өөрүшкү, чаагай сеткил ханышкыны-биле күөсөдир ап турар. СЭКП-ниң хей-хей ке-жигүнери ленинчи партияга боттарын шындыкты сеткил ханышкыны-биле

ОРДЕННИГ СААНЧЫ

«Шынның» материалдарынын изи-биле Парлаттынмаан чагаа

Улут-Хем районун Ак-Ту-рут суурда Ак-Тал дээр кудумчу бар, чырык бол-бастаанында бээр элзеп эр-ткен. Имр дүжүр-ле, оон чурттакчылары, ылаңгы өөр-өчкүлөр чырыкты тил алы-рын баш уаур боланып эге-лээр.

Көдээ бижикиниң ол чагаа-зын кылап, хемчег алыр-биле, кыла көдээ Совет күөсөдирине шалышкан. Ак-Турут көдээ Совет күөсөдирин дарагы эш В. Чоржей-оолдун редакцияга дыктаганы болза:

— Илерезин четпестер шу-лту шын болган, оңу күөсөдир-ин хуралыгын шындык чуга-лашкан. Электри адагаштар-ын алып чаарткан, Ак-Тал-дын сагылааны суурун өскө кудумчуларынды ышкан, ам хын турар.

«Чайык соонда...»

Мындагы эгелер чагаа «Шын-ның» сентябрь 5-те номеринге парлаттыган. «Күш-ажылы хостуу» сохостун Эйлиг-Хем салбырында көдээ клубун септелгези үр үеде кылды-мааны, оон кыршаа самда-лар үрелип баксыраанында дамдылай бээр шугумчулдер болган.

Улут-Хем райкүсөдирин култур калдынып эргелек-чир эш Н. Араччааның ре-дакцияга дыктаганын дээр алмрга, «Мергелдиз бижиңи, ук чагаада четпес фактылар шугу шын болган.

Эйлиг-Хемде клубтук кырша-зын септээш, оңу шифер-биле шылкан. Киномеханик ара-зында, анаа үш айларда ки-но болбаан, ам кино үзүктөл-бес аларган. Енисейге паром чогулган харылаагы шалык-тыг турганы шын. Сохостун дирекциязы, районун култур-ке кылды илерез өскө-даа четпестерин чайладыр хемчег-лерин ап чоруткан.

КӨСКҮ АГИТАЦИЯ ЧҮГЕ БАГАЙЫЛ?

Хой ажалы хөгжүр дугайында СЭКП Тыва обкомунун Х пленумунун шиптирлери чугаалашкан. «Кызыл тараачын» сохоз хой маалыны хой кезин Эрэбк салбы-рынга өстүрүр деп көргөн.

Эрэбк — оң улут салбыры. Хой ма-алы өстүрүрине ол конгуч таарымчалыг. Ында эң оларлар, кышталар-даа бар. Сохостун малчыларын хей кезин бо хүндөдө ында чурттан, ажалдап турар.

Ычылаа-да ол суурга чед бээр бо-луува, салбырын конторазын тывары берге. Оң даштында адрез чок. Хары-даа чамдык хүндөдө оң экиндин кара шоока ирээс. Суурда коок агитацияны ажал-бүрү хевирлери ажаллап турар. Бо ажалы салбырда партия эге органи-зация кылды-даа кичээлге салбайн кел-ген.

Салбырын конторазын даштында кү-дүлүг көргүзү салбырлары кылдымаан. Ажал-иштерин хей-аыт кирип, партия-нын XXIV съездинин шиптирлерин амыдыралга ботандырарине оларны кылдыр турар лозунгын, плакаттарын, стендлерин, диаграммаларын суурун ка-был-да булуңунда кичи тывас. Ол ыш-көп кайла-даа Күш-ажылы алдар туун муракчы кижилерге турсаазын көдүрү-п турар болгай. Бо ажал мында база утту-дурган.

МАКТАЛДЫГ БРИГАДА

Барын-Хемчик районун септелге-тудуг участогунда Аймаа Кужугетке удурткан туудугулар бригаданы шалычтын ажалдап турар. Бри-гадада II-IV-ху разрядтыг 10 туудугулар бар. Ук бри-гада тургустунаш, 1971 чыл-да бээр ай, квартал, чыл планнын доктаамал ажал күөсөдир келген. Туудугулар бо үе иштинде ийн аал иш-ти чурттаар баксынарын Кы-зыл-Макалык суурун Окта-брыска, Зелёная кудумчула-рында чуктуулан. Бо шипти-рлери 1973 чылда бригада 5 бакын туудугулар 6 кыл-дыр күөсөткөн. Ол Улут Ок-тябрь байыралагына төлөтпү бежик. Ам бригада чаа чылга чедир планны нечей ийн ба-жынын туудугулар сорулга-ны салган, ук баксынарын таваан салып эгелей берген. Бригаданын кежигүнерин планни ооналдарын эки күөсөдир келгени дээр сеп-телге-тудуг участогунун уду-ругузы 20—40 рубль чедир акша шаңгаларын кичи бу-рутууге чал удаа тываскан.

Ол ышкы үстүлде учас-токтун бригадаларын ара-

С. ТАВА-САМУ.

М. ӨЛЗЕЙ-ООЛ.

